

SENSIBILITZACIO DELS ESCOLARS AL VOLTANT DEL CICLE INTEGRAL DE L'AIGUA ALS POBLES DE LA SERRA ESPADA

Durant la segona quinzena de novembre de 2017, la Societat d'Amics de la Serra Espadà (SASE) ha organitzat un seguit de jornades de sensibilització per alumnes de primària al voltant del cicle integral de l'aigua als pobles del Parc Natural de la Serra d'Espadà, en concret al municipi d'Almedíjar.

Per al disseny d'aquestes jornades ens hem recolzat en l'experiència del guia local Vicente Navarrete Gil, que ja fa temps va idear un itinerari interpretatiu pels voltants d'Almedíjar al que anomenà la «*Ruta del Agua*». Així doncs la SASE, coneixedora de l'existència d'aquesta ruta, es va ficar en contacte amb aquest «traductor de paisatges» i li va oferir suport per a desenvolupar en major mida aquest recurs, donant-li un caire més educatiu.

Amb una forta encaixada de mans i molta il·lusió, es començà a redactar un projecte que finalment va ser beneficiari de la nova subvenció per part de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, dirigida a la difusió de les bones pràctiques en l'ús de l'aigua.

Primerament, va ser necessari redactar una proposta didàctica per a difondre les jornades entre els centres d'educació primària dels municipis més poblats de l'àrea d'esmortiment del Parc Natural de la Serra Espadà, tenint en compte que les activitats estan dirigides als xiquets i xiquetes de 8 a 12 anys que, malgrat viure als voltants d'aquest espai natural protegit, no el coneixen el suficient. Per aquest treball de difusió, la SASE va comptar amb la col·laboració d'una de les seues sòcies més inquietes, la mestra de primària Irene Peirats Roig, que ens va ajudar a socialitzar la proposta didàctica entre les escoles de La Vall d'Uixó mitjançant la xarxa educativa INNOVA.

A continuació ens reunirem amb l'ajuntament d'Almedíjar i els gestors del Parc Natural, amb l'objectiu de concretar el seu suport al projecte, trobant-nos amb la grata sorpresa que aquesta entitat local es va comprometre a cobrir les despeses d'instal·lació de la infraestructura (panells i barana rústica de protecció) i a realitzar els treballs necessaris per al condicionament del recorregut, mitjançant la seua brigada d'obres; mentre que des de la direcció del Parc Natural es van facilitar totes les autoritzacions necessàries per a la seua execució.

Per la seua banda, el polifacètic Vicente Navarrete a poc a poc anava donant-li forma a les il·lustracions que finalment configurarien els 4 panells interpretatius a instal·lar en 4 dels punts més representatius pel que fa al cicle de gestió i aprofitament d'aigua als pobles de la muntanya de la vessant mediterrània: l'assut, el molí, l'aqüeducte i la depuradora d'aigües residuals.

Una volta enllestides aquestes il·lustracions, maquetarem el contingut dels 4 panells i dissenyarem el quadern didàctic que anava a servir per a reforçar l'aprenentatge dels escolars al aula, una vegada finalitzada la jornada de sensibilització. Aquest quadern, no només aprofita els continguts dels panells, ajudant d'aquesta manera a reforçar els conceptes tractats pel guia al llarg del itinerari, sinó que a més a més introdueix nous temes com: la conca del riu Palància, consells per a estalviar aigua, càlcul de consums domèstics, etc.

Una vegada arribats ací, només mancava dissenyar les activitats que anaven a complementar l'aprenentatge dels escolars. Amb aquest propòsit, es va fer una selecció entre els tallers i jocs ambientals disponibles a la xarxa, decantant-nos per les boles de llavors autòctones *Nendo Dango* com alternativa per a la reforestació d'espais degradats, el «*Juego de la Hoja*» per conscienciar als

més menuts al voltant de la prevenció d'incendis, i «*El bosque está en tus manos*» per reflexionar sobre la importància de conservar els nostres ecosistemes forestals; a més a més d'alguns jocs ambientals més tradicionals com «el ratolí adormit», «ratpenat i arna», «l'equilibri de la natura», o el «mocador forestal», tots ells ideals per a gaudir i aprendre a l'aire lliure.

Ja mancava poc per arribar a les dates pactades amb els centres escolars, raó per la qual procedirem a contractar a 3 educadors ambientals per facilitar les activitats previstes. Mentre la meitat del grup (uns 25 alumnes) amb l'interpret faria un recorregut de 2 hores que els duria a visitar els 4 panells interpretatius instal·lats, la resta romandria amb la parella d'educadors ambientals encarregats de dinamitzar els diferents tallers i jocs ambientals, bé a les àrees recreatives dels voltants del municipi, bé a les instal·lacions de l'alberg «La Surera». Al finalitzar el itinerari els grups s'intercanviarien.

I així va ser com els dies 17, 20, 21, 22, 23 i 24 de novembre de 2017, un total de 258 escolars i docents de 4 centres educatius van gaudir del itinerari rebatejat com a «*Los caminos del agua, los caminos de la vida*», incorporant com activitat final -i no menys important- un dinar al alberg amb un menú poc arriscat, però que sense dubte va arredonar la jornada: crema de verdura, macarrons al forn i fruita.

Víctor Bayona